

POLSKI MARZEC W HISTORII POLSKI

Marzec - u nas następuje równonoc wiosenna, a na półkuli południowej równonoc jesienna. Ma 31 dni i jest miesiącem wiosennym. Nazwa pochodzi „chyba” od niemieckiej nazwy: marz. Nazwa łacińska – Martius /co oznacza miesiąc Marsa/. Staropolskie nazwy to: brzezień /od brzoź, z których w tym okresie zbierało się sok – czyli oskoły/ lub kazidroga /niszczyć, psuć/.

8. marca to Dzień Kobiet. Dbajmy o Nie, gdyż obok dnia Matki należy się święto dla Nich. My – mężczyźni bądźmy mili i sympatyczni w tych dniach. Panie obchodzą swoje święto od 1910 r. /ustanowiony po zamieszkach w Nowym Jorku przez Socjalistyczną Partię Ameryki. W Polsce święto obchodzone od 24.03.1924 r. zorganizował Centralny Wydział Kobiety PPS. W Europie Zachodniej – od 2011 r. Za naszej młodości – lata 70-te w PRL Panie obok kwiatów /popularne goździki – pachnące, nie takie jak dzisiaj/ dostawały tradycyjnie rajstopy /ciekawe, bo nie było na rynku/. Dzisiaj są tzw. „manify” – demonstracje „męskich kobiet”, które dążą do równego traktowania z mężczyznami. Widać to podczas happeningów. Miło jest wręczać Paniom kwiaty lub słodczyce i inne piękne podarki – bo są do kupienia, a wystarczy tylko pamiętać!

Po rozwiązaniu Układu Warszawskiego /1991r./ - w dn. 08.07.1997 Czechy, Węgry i Polska zostały zaproszone do przystąpienia do NATO. Ten moment nastąpił 12.03.1991r. i ww. miasta zostały przyjęte do NATO. Akt przystąpienia podpisał prezydent RP Aleksander Kwaśniewski. W tym roku obchodziliśmy w tym dniu 23 rocznicę Polski w NATO.

Ale w marcu są i smutne święta i to niedawno wprowadzone, a mianowicie Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” obchodzony jako polskie święto narodowe w dniu 1. marca 2011 r. /Ustawa została opublikowana 15.02.2011 r. w Dzienniku Ustaw nr 32, poz.160/. Dzień 1 marca – to wydarzenia z 1951 r., kiedy w więzieniu mokotowskim wykonano wyrok na 7 członkach IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”.

Inny wyrok zapadł na Polakach w nocy 24/25.03.1949 r. kiedy do domów zapukało NKWD /w tym do rodzin moich dziadków i moich rodziców i setki innych rodzin/, aby w kilkanaście minut wykonać rozkaz generała-porucznika Gordińskiego - ministra LSRR z marca 1949 r., który zatwierdził decyzję o zsyłce setek rodzin, w tym rodzin Tunkiewiczów i Andrzejewskich przygotowanych przez kpt. Życkich /zakłucie - aresztowanie/. Nasza rodzina, w pełnym składzie, z dn. 19.03.49 r. podlegała specjalnemu przesiedleniu poza granice LSRR. Kpt. Życkich był starszym sledowatelem /śledczy/ 3 oddziału sledczasti MGB LSRR. Z tą decyzją zgodził się kolejny naczelnik 2 oddziału Upr. 2-h MGB LSRR ppłk. Figurin. Podstawą do naszego zesłania i podjęcia przez ww. osoby była „Wypiska” podjęta przez Rząd Litewski z dn.19.03.1949r. o nr. 176/ss. W podpisie tego dokumentu widnieje podpis Syczygowa przewodniczącego Wileńskiego uispołkoma i naczelnika oddziału „A” MGB LSRR ppłk Gripina /wypiska - zaświadczenie/. Przestaliśmy być ludźmi, a staliśmy się niewolnikami władzy ZSRR – wywiezieni do tajgi ok. 100 km na płn. od Irkucka, a przywrócenia do życia i do wszystkich praw

obywatelstwa – dopiero w 1998 r. /ustawa nr VIII-656 z dn. 12.03.1998 r. Republiki Litewskiej!/.

Takich tabliczek, jak poniższa są setki, a może i tysiące w miejscach pamięci. Ta znajduje się w Kaplicy Sybiraków „Albertówka” w Jugowicach.

Aktualnie też mamy smutny miesiąc, już ponad 2 mln Ukraińców /głównie dzieci, kobiet, ludzi chorych i starszych/ uciekło z pod ognia ACz – do Polski. Tej wojny Rosja nie może wygrać ... skoro cały ŚWIAT demokratyczny ma przeciwko sobie, chociaż nie bierze bezpośredniego udziału w walce!

8–10.03.1000 – Zjazd gnieźnieński. Niemiecki cesarz Otto III przybył z pielgrzymką do grobu św. Wojciecha, symbolicznie koronował Bolesława Chrobrego. Wyraził zgodę na utworzenie niezależnej polskiej metropolii w Gnieźnie oraz biskupstw w Krakowie, Kołobrzegu i Wrocławiu.

GNIŁZNO Siedziby arcybiskupstw

POZNAŃ Siedziby biskupstw

Gdańsk Pozostałe miasta i grody

Granice Królestwa Polskiego w 1025 roku

Pozostałe granice państw i terytoriów

Polska na początku panowania Bolesława

Ziemie przyłączone do Polski

Ziemie czasowo pod panowaniem polskim

Ziemie czasowo zależne od Polski

Ważniejsze wyprawy Bolesława Chrobrego

Wyprawy misyjne Wojciecha (997 r.) i Brunona z Kwerfurtu (1009 r.)

Wyprawa Ottona III do Gniezna (1000 r.)

Miejsce śmierci Pięciu Braci Męczenników (1003 r.)

Miejsca bitew

13.03.1202 – Zmarł Mieszko III Stary. Schedę objął najpierw Władysław Laskonogi, a następnie Leszek Biały.

M. III S.

L.B.

W.L

26.03.1267 – papież Klemens IV kanonizował księżną śląską Jadwigę /zmarłą w 1243 r./ relikwie świętej Jadwigi znajdują się w Trzebnicy.

03.1285 – Leszek Czarny z ks. Mazowieckim Bolesławem i Władysławem Łokietkiem odparł atak Litwinów na ziemię lubelską.

05.03.1326 roku urodził się Ludwik Węgierski, król Węgier i Polski.

02.03.1333 – zmarł Władysław Łokietek.

03-04.1348 – Zbrojna wyprawa króla Kazimierza na Śląsk, w celu przyłączenia zajęcia Wrocławia. Wyprawa nie powiodła się. Śląsk Karol IV Luksemburski król Czech i Niemiec Śląsk przydzielił Czechom.

28.03.1383 – dostojnicy Królestwa Polskiego w Sieradzu wyrazili zgodę na przyjazd królowej Jadwigi do Polski. Zażądali przyłączenia ziem przekazanych Władysławowi Opolczykowi /ziemi dobrzyńskiej, Kujaw i ziemi wieluńskiej/ oraz Rusi Czerwonej do Królestwa.

04.03.1386 - Władysław II Jagiełło został koronowany na króla Polski. Powstała unia Polski z Litwą – wzmocniona małżeństwem!

06.03.1454 – Kazimierz Jagiellończyk przyjął hołd od przedstawicieli Prus i przyłączył do Królestwa. Wypowiedział wojnę Zakonowi.

01.03.1456 - urodził się Władysław II Jagiellończyk, król Czech, Węgier i Chorwacji.

02.03.1462 – gospodar Mołdawii Stefan Wielki złożył przysięgę wierności Polsce.

04.03.1484 – w Grodnie zmarł królewicz Kazimierz. Po kanonizacji 07.11.1602 r. został patronem Polski i Litwy.

13.03.1516 – zmarł Władysław Jagiellończyk – władca Węgier i Czech /ur. 01.03.1456/. Oba trony przejął jego syn Ludwik II Jagiellończyk /01.07.1506 – 29.08.1526/ - król Czech Czech, Węgier i Chorwacji.

19.03.1542 - urodził się Jan Zamoyski – hetman wielki koronny, kanclerz wielki koronny, polski magnat, założyciel Zamościa;

16.03.1569 – włączenie Prus Królewskich do Korony. Posłowie i senatorowie pruscy weszli do polskiego sejmu. Prusy utrzymali własny skarb i własne prawo sądowe, jak również możliwość obsadzania urzędów osobami urodzonymi w Prusach.

03.1578 – stworzono piechotę wybraniecką. W wojsku na pierwszym miejscu była jedna formacja kawalerii, a w niej jazda pancerna, czyli husaria /powstała w okresie panowania Stefana Batorego/. Piechota była niezbędna w przypadku oblężenia twierdz, grodów, itp.

23.03.1589 - zmarł Wojciech Kromer, wybitny polski historyk i kronikarz.

09.03.1589 - podpisano traktat bytomsko – będziński na mocy którego Habsburgowie uznali Zygmunta III Wazę za króla Polski.

12.03.1600–1611 – wojna polsko-szwedzka o Inflanty. **12.03.** Polska inkorporowała Estonię.

10.03.1609 – w Wyborgu uchwalono antypolski traktat szwedzko-rosyjski.

23.03.1613 – Rzeczpospolita zawarła sojusz z Austrią.

21.03.1633 – Władysław IV przyjął hołd lenny z Prus Książęcych, składany po raz pierwszy przez posła, a nie księcia pruskiego.

10.03.1637 – Rzeczpospolita przyłączyła księstwa lęborskie i bytowskie.

09.03.1652 – podczas obrad sejmowych stolnik upicki ze Żmudzi Władysław Siciński – nie zgodził się na przedłużenie obrad sejmu o jeden dzień. Wypowiedział zdanie: „ja nie pozwalam na prolongację” i zerwał obrady sejmu. Było to pierwsze liberum veto.

24.03.1672 – odnowienie układów welawsko-bydgoskich z elektorem brandenburskim Fryderykiem Wilhelmem. Polsce groziła wojna z Turcją – stąd układ. Marzec – kwiecień – sejm pacyfikacyjny w Warszawie uchwalił rozwiązanie obu wrogich konfederacji.

05.03.1683 – na Węgry i Austrię ruszyła wielka wyprawa turecka pod wodzą wielkiego wezyra Imperium Osmańskiego Kara Mustafy. Przegrane bitwy pod Wiedniem i Parkanami

wstrzymały Imperium przed podbojami Europy. Z rozkazu Mehmeda IV Kara Mustafa został uduszony jedwabną cięciwą łuku /25.12.1683/.

05.03.1684 – powstał antyturecki sojusz Polski, Austrii, Wenecji i papieżstwa /Liga Święta/.

24.03.1698 – układ w Kopenhadze między Polska /August II/ a Danią /Chrystian VI/ - przeciwko Szwecji.

06.03.1745 - urodził się Kazimierz Pułaski, polski generał, dowódca Konfederacji Barskiej.

14.03.1765 – zmarła Elżbieta Drużbacka (ur. 1698/99) – jak jedna z pierwszych polskich pisarzy. 15.03- król Stanisław August Poniatowski założył w Warszawie Szkołę Rycerską.

26.03.1767 – Katarzyna II ogłosiła deklarację potępiającą dążenia reformatorów do głosowania większością głosów. W tymże okresie Rosjanie zdobyli ok. 74 tys. Głosów pod hasłami: „obrony katolicyzmu”, „złotej wolności”. Natomiast protestancka konfederacja w Toruniu zdobyła 573 osoby. To polscy konfederaci tamtych czasów... *podobne są i dzisiaj na rzecz naszych sąsiadów.*

03.1775 – sejm powołał Radę Nieustającą, stały rząd złożony z króla, 18 senatorów i 18 posłów.

18.03.1783 – w Winnicy powstała Kompania Handlowa Polska /Kompania Czarnomorska/ do handlu głównie z Francją i Włochami. Twórcą był Antoni Protazy Potocki. Nowe szlaki handlowe były następstwem utraty w 1772 r. dostępu do Bałtyku.

24.03.1791 – Sejm Czteroletni uchwalił prawo o sejmikach, które odsunęło gołotę od władzy. Głos mogli mieć ci co dochód roczny przekraczał 1000 złp.

28.03.1793 – magistrat w Gdańsku podpisał kapitulację w trakcie oblężenia przez wojska pruskie. Natomiast plebs, marynarze i żołnierze gwardii miejskiej stoczyli z prusakami walkę zbrojną. Podobnie wystąpił w stosunku do patrycjatowi miejskiemu. Podobna sytuacja była w Toruniu.

12.03.1794 – oddziały kawalerii narodowej gen. Antoniego Madalińskiego /to był sygnał do powstania/ zbuntowały się i ruszyły w kierunku Krakowa. 14.03- urodził się Józef Bem, polski generał, uczestnik powstania listopadowego i Wiosny Ludów na Węgrzech. 23.03 – do Krakowa przybył Tadeusz Kościuszko /garnizon opuściły wojska rosyjskie/. 24.03- przysięga Tadeusza Kościuszki i ogłoszenie Aktu powstania.

24.03.1794 – wybuchła insurekcja kościuszkowska. 24 marca – w 1794 roku Tadeusz Kościuszko został mianowany Naczelnikiem Insurekcji, której celem była obrona niepodległości Polski.

14.03.1813 – car Aleksander I utworzył w Warszawie Tymczasową Radę Najwyższą Księstwa Warszawskiego. Stronę polską miał reprezentować ks. Adam Jerzy Czartoryski. Utworzenie Rady Najwyższej i wprowadzenie wojska rosyjskiego to kolejne dwa lata okupacji Księstwa Warszawskiego.

02.03.1818 – władze Królestwa Polskiego wydało rozporządzenie, że w miastach dla osadnictwa żydowskiego należy wyodrębnić dzielnice, tzw. Rewiry Żydowskie.

10.03.1822 - w Manieczkach w Wielkopolsce zmarł Józef Wybicki, współtwórca Legionów Polskich i autor „Mazurka Dąbrowskiego”. W tym roku przypada także 275 lat od jego narodzin (29 września 1747) i 225 lat od powstania „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech” (ok. połowy lipca 1797). Sejm RP „przekonany o wyjątkowym znaczeniu dorobku Wybickiego, oddając hołd jego dokonaniom”, ustanowił 2022 Rokiem Józefa Wybickiego.

03.03.1831 – wojska powstańcze zajęły Lublin i Zamość. 31.03- roku podczas powstania listopadowego stoczono bitwy pod Wawrem i Dębem Wielkim.

03.03.1831 – gen. Józef Dwernicki zajął Lublin i Zamość. **26.03.1831** – wybuch powstania na Litwie. Powstańcy zajęli Rosienie. Na terenie Żmudzi i guberni wileńskiej walczyła Emilia Plater. **31.03.1831**- rozpoczęła się polska ofensywa według planu gen. Ignacego Prądzyńskiego. Stoczono

zwycięskie bitwy pod Wawrem i Dębem Wielkim. Jednak nie zostały one wykorzystane.

17.03.1832 – powstało Towarzystwo Demokratyczne Polskie, jako przeciwstawna organizacja poglądom Joachima Lelewela i Komitetu Narodowego Polskiego.

03-04.1833 – płk. Józef Zalewski przeprowadził nieudaną próbę wywołania powstania w Królestwie. Skazany na 20 lat tzw. twierdzy.

04.03.1846 – wojska trzech zaborców wkroczyły do Krakowa i rozpoczęły okupację. W dn.03-04- wojska powstańcze z dyktatorem Janem Tyssowskim wycofały się z Krakowa i złożyli bron na granicy pruskiej. Był to koniec powstania krakowskiego.

17.03.1848 – Wiosna Ludów w Galicji. 18.03- utworzono gwardię narodową. 19.03 – demonstracje we Lwowie. 21.03 powołano komitet do zorganizowania gwardii narodowej. 20.03- wybuchło powstanie poznańskie. Powołano Komitet Narodowy. Oba powstania były poprzedzone powstaniami w Wiedniu i Berlinie. 29.03- w Rzymie Adam Mickiewicz z 13 Polakami podpisał akt powołania legionu polskiego. Tzw. Legionem Mickiewicz. Od 200 rozrósł się do 500 i walczył o zjednoczenie i niepodległość Włoch.

J. Kossak

07.03.1856 – zmarł Kajetan Koźmian /ur. 1771/ - przedstawiciel klasycyzmu i przeciwnik romantyzmu i powstań narodowych. Pisał głównie ody.

27.03.1861 – rozpoczęto polonizację szkolnictwa.

03.1863 – niepowodzenia powstańców pod dyktatorem Ludwikiem Mierosławskim oraz 18.03 – po przegranej bitwie pod Grochowiskami i przekroczeniu granicy pruskiej – skończyła się dyktatura Mariana Langiewicza. W Wilnie powstał Wydział Zarządzający Prowincjami Litwy z Jakubem Gieysztozem na czele – to przyspieszyło wybuch powstania na Litwie.

02.03.1864 – car Aleksander II ukazami wprowadził w Królestwie Polskim: uwłaszczenie chłopów, samorząd gminny z sołtysem na czele. Ponadto utworzył Komitet dla Spraw Królestwa Polskiego w Petersburgu oraz Komitet Urządzający w Warszawie z zadaniem przeprowadzenia reformy uwłaszczeniowej i unifikacji Królestwa Polskiego z cesarstwem.

03-05.1871 – po obu stronach Komuny Paryskiej udział brało ok. 500 Polaków – głównie powstańców styczniowych.

08.03.1872 – sejm pruski przyjął ustawę o dozorcze szkolnym wymierzonym przeciwko kościołowi katolickiemu, który prowadził szkoły parafialne. Rozpoczęła się germanizacja szkolnictwa. Podobnie było 29.03.1874 – z ustawą o ślubach i metrykach cywilnych, które miał prowadzić nie Kościół Katolicki, ale państwo.

03.1883 – Kazimierz Puchewicz był inicjatorem powołania Partii Robotniczej Solidarność, a przez to powstał rozłam w I Proletariacie. Czyżby prekursorka Solidarności XX w.

26.03.1885 – rozporządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Polacy, którzy nie mieli obywatelstwa pruskiego musieli opuścić monarchię. Nastąpiły tzw. „rugi pruskie”. Związane to było z mniejszą ilością Niemców w Wielkopolsce /40%. Natomiast 20.03.1908 sejm pruski przyjął ustawę o przymusowym wywłaszczeniu Polaków.

03.1893 – z inicjatywy Stanisława Mendelsona powstała Polska Partia Socjalistyczna z połączenia: Związku Robotników Polskich, II Proletariatu i Zjednoczenia Robotniczego. W kierownictwie w Wilnie /06.1893/ znaleźli się m.in.: Stanisław Wojciechowski /z czasem prezydent RP/ i Józef Piłsudski.

21.03.1905 – rząd rosyjski uznał zasadność nauki języka polskiego w szkołach państwowych Królestwa Polskiego i nauczania religii.

22.03.1915 – kapitulacja twierdzy Przemyśl /największej w Europie obok Verdun i Antwerpii/ broniącej przez 125 tys. Żołnierzy Austrii i Prus przed Rosjanami. Twierdza została wzięta „głodem” po 178 dniach. Informacja jako ciekawostka.

07.03.1916 – Hans von Besler zarządził wywóz z Królestwa maszyn i urządzeń przemysłowych, czym doprowadził do degradacji przemysłu w Królestwie Polskim. Wywieziono do Niemiec, m. in.: 900 dużych silników parowych i spalinowych, 3200 obrabiarek, 3000 innych urządzeń. Nie mówiąc o dziełach kultury ...!

24.03.1917 – Polacy z armii rosyjskiej przystąpili w Piotrogradzie /później w Moskwie, Odessie, Kijowie i Finlandii/ do tworzenia Związku Wojskowych Polaków.

25.03- Roman Dmowski wydał memoriał w sprawie odbudowy Polski na bazie ziem: Pomorza, Górnego Śląska, Poznańskiego, Galicji, cz. Prus Wschodnich, Królestwa Polskiego, cz. guberni litewsko-białoruskiej oraz Wołynia. **27.03-** orędzie Piotrogradzkiej Rady Delegatów Robotniczych i Żołnierskich do narodu polskiego. Polska miała być „niepodległą”. **28.03-** powołanie przez Rząd Tymczasowy Komisji Likwidacyjnej do spraw Królestwa Polskiego. Czyli likwidacją urzędów carskich, rozliczeń między Rosją a przyszłą Polską, opieką nad jeńcami polskimi, a także polskim mieniem w Rosji. **29.03-** proklamacja Rządu Tymczasowego o niepodległej Polsce na terenach, gdzie większość stanowią Polacy oraz o wojskowym sojuszu z Rosją. Granice państwa miały być ustalone przez rosyjskie zgromadzenie konstytucyjne.

28.03.1918 – Józef Haller objął dowództwo nad II Korpusem Polskim na Wschodzie. Korpus stacjonował w rejonie Humania, a następnie pod Kaniowem nad Dnieprem.

05-07.03.1919 – szturm Ukraińców na Lwów i jego okrażenie, dzięki opanowaniu linii kolejowej Bartkowiec-Rodatycze. W tym samym czasie Polacy pokonali oddziały ukraińskie na Wołyniu. **20.03-** kontrofensywa gen. Wacława

Iwaszkiewicza przełamała front ukraiński pod Gródkiem Jagiellońskim i odblokowali linię kolejową Przemyśl – Lwów. 27.03- premier WBr Dawid Lloyd George zaproponował aby Gdańsk był wolnym miastem bez przyznawania go Polsce.

D.L.G.

Orłęta

W.I.

27.03.1920 – minister S. Patek w imieniu rządu polskiego zaproponował Rosjanom pertraktacje pokojowe i przerwanie akcji bojowych. Było to następstwem koncentracji Acz na froncie białoruskim z możliwością ataku na Polskę. Minister Cziczeryn odrzucił propozycję zaprzestania lokalnych walk i zaproponował do rozmów teren odległy od linii frontu, np. Moskwę lub Warszawę.

17.03.1921 – uchwalono konstytucję marcowa. 17 marca – w 1921 roku uchwalona została przez Sejm Ustawodawczy Rzeczypospolitej Polskiej Konstytucja Marcowa. 18.03- w Rydze podpisano traktat pokojowy pomiędzy Polską a Rosją Sowiecką. 20.03- odbył się na Górnym Śląsku plebiscyt, który miał zadecydować o przynależności tego regionu do Polski lub Niemiec. W plebiscycie szczególną rolę odegrał Bytom, gdzie funkcjonował Polski Komisariat Plebiscytowy na czele z Wojciechem Korfantym.

05.03.1922 - rząd Antoniego Ponikowskiego poddał się do dymisji. Nie chciał przyłączenia Wileńszczyzny do Polski, jak żądała tego prawica. 17.03- powstał Związek Młodzieży Komunistycznej – jako przybudówka KPRP. Sekretarzem został Alfred Lampe /były członek Poale Syjon/. 24.03- Sejm Ustawodawczy uchwalił objęcie władzy państwowej na ziemi wileńskiej przez rząd RP. 25-26.03- na I Zjeździe Narodowego Związku Młodzieży Akademickiej przyjęto nową nazwę – Młodzież Wszechpolska.

15.03.1923 – konferencja Rady Ambasadorów uznała wschodnią granicę Polski.

04.03.1926 – Gdynia otrzymała prawa miasta Polski. 26.03- w Bukareszcie został podpisany na 5 lat traktat gwarancyjny polsko-rumuński. Głównie dotyczył wzajemnego poparcia w stosunku do ZSRR.

19.03.1927 – w Teheranie podpisano traktat o przyjaźni oraz konwencje handlową między Polską a Persją.

22.03.1928 – utworzono państwowe przedsiębiorstwa „Polska Poczta Telegraf Telefon”.

11.03.1930 – w Gdyni powstało Polskie Transatlantyczne Towarzystwo Okrętowe. Dania miała aż 48% udział. Statki pływały do Nowego Jorku, Konstancy, Hajfy, Rio De Janeiro, itd.

01.03.1931 – krakowski astronom i matematyk Tadeusz Banachiewicz obliczył orbitę planety Pluton. 15.03- w Warszawie odbył się kongres zjednoczeniowy partii chłopskich: PSL „Piast”, PSL „Wyzwolenie” i Stronnictwo Chłopskie i przyjął nazwę Stronnictwo Ludowe z Wincentym Witosem jako prezesem.

11.03.1932 – odbyła się reforma oświatowa. 7-21.03- w Warszawie odbył się II Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina. Jurorami byli: Artur Rubinstein, Karol Szymanowski i Jerzy Żurawlew. Wygrał konkurs Alexandre Uninski z Francji.

Jerzy Żurawlew

Karol Szymanowski

Artur Rubinstein

15.03- na Białorusi powstała „Dzierżyńszczyzna” – czyli polski rejon narodowościowy, podobnie jak w 1925 na Ukrainie „Marchlewszczyzna”. Oba rejony stały się symbolami sowietyzacji Polaków.

07.03.1934 – minister Beck i ambasador niemiecki Hans von Moltke podpisali w Warszawie protokół o normalizacji stosunków gospodarczych. Zakończony tym samym „wojnę celna”.

29.03.1935 – w Pałacu Pruskiej Akademii Sztuk Pięknych w Berlinie otwarto wystawę sztuki polskiej. Obecny był A. Hitler... *chyba jako „malarz”*.

07.03.1936 – Niemcy zajęli Nadrenię, łamiąc wszelkie traktaty. Józef Beck złożył francuskiemu ambasadorowi Leonowi Noelowi oświadczenie, że jeżeli Francja stawia Niemcom opór Polska dotrzyma swoich zobowiązań. *Francja była bierna podobnie jak 01.09.1939 r.* 09.03- w Przytyku w bójce z Żydami w sklepie zginął Polak.

Narodowa Demokracja rozpętała kampanię antysemicką. Szczególnie w Warszawie i w Krakowie atakowano profesorów i studentów żydowskiej narodowości.

03.1938 – Polska wymusiła na Litwie nawiązanie stosunków dyplomatycznych. 05-07.03- w Berlinie odbył się Kongres Związku Polaków w Niemczech. Obowiązywało 5 prawd: 1. Jesteśmy Polakami, 2. Wiara ojców naszych jest wiarą naszych dzieci, 3. Polak Polakowi bratem, 4. Polak codziennie narodowi służy i 5. Polska matką Waszą, nie wolno o Matce mówić źle. Żyło w Niemczech ok. 1,5 mln Polaków. 13-17.03- Manifestacje w Polsce przeciwko Litwie za zabicie na granicy żołnierza KOP /Stanisława Serafina/. Hasło „Wodzu, prowadź nas na Kowno” – *było na wyrost*. 31.03- Polska i Litwa nawiązały stosunki dyplomatyczne /od 20 lat/.

04.03.1939 – Sztab Główny rozpoczął opracowanie planu „Zachód” – wojny obronnej z Niemcami, a zakończono: „Wschód” – walkę obronną przeciwko ZSRR. 10.03 – Stalin zerwał z antyniemiecką retoryką i stwierdził: „nowa wojna imperialistyczna stała się faktem”. 21.03- Ribbentrop w rozmowie z Józefem Lipskim zażądał przyłączenia Gdańska do Niemiec i korytarza połączenia Niemiec z Prusami Wschodnimi. 23.03- Niemcy zajęły port Kłajpedę z terenem przyległym do niego. W Polsce rozpoczęła się częściowa mobilizacja WP. 27.03- Premier Felicjan Sławoj-Składkowski wydał zarządzenie odnośnie władz naczelnych w pierwszym okresie wojny.

05.03.1940 – najwyższe władze ZSRR zdecydowały się o rozstrzelaniu polskich oficerów polskich przebywających w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku. Wniosek zgłosił Ławrientij Beria /Żyd z Gruzji/ - rozstrzelaniu podlegało 25.7 tys. Obywateli polskich. Dokument podpisali: J. Stalin, W. Mołotow, K. Woroszyłow, A. Mikojan, Ł. Kaganowicz i M. Kalinin. *Automatycznie mordercy naszej elity będącej w niewoli ZSRR.*

M. Kalinin Ł. Kaganowicz A. Mikojan K. Woroszyłow W. Mołotow
Gdyby nie oni /góra i dół/ ilu Obywateli Polski jeszcze żyłoby!

27.03- rozpoczęła się budowa obozu koncentracyjnego w Auschwitz /Oświęcim/. Decyzję wydał H. Himmler /SS/, będąc w dn. 01.03.1941 w Auschwitz, nakazał rozbudowę obozu do 30000 więźniów.

30.03 – pierwsza walka partyzancka /mjr Henryk Dobrzański – „Hubal”, który nie złożył broni w 1939 r./ z 2 batalionem niemieckiej policji. W tym okresie w Krakowie i Zakopanem odbywały się konferencje gestapo – NKWD, w sprawie metod zwalczania polskiego podziemia. „Hubal” /22.06.1897 – 30.04.1940/ ostatni polski „zagończyk” jako d-ca Oddziału Wydzielonego WP w czasie II w. św.

04.03.1941 – Niemcy wyjęli spod prawa Żydów mieszkających na ziemiach polskich. Polskie dywizjony bombowe 300 i 301 bombardowały Berlin.

05.03.1942 – armia Andersa liczy ok. 70 tys. żołnierzy. ZSRR ograniczył racje żywnościowe do 26 tys. Stąd m. in. Powstała decyzja wyprowadzenie żołnierzy z ZSRR wraz z cywilami. 03.1942 – ewakuowano Armię Polską do Iranu. 07.03- W. Churchill uznał zachodnią granicę ZSRR po 17.09.1939 r. /„Kochany aliant”- za obronę WBr przez lotników z Polski/. W tym dniu odbył się pierwszy transport Żydów do obozu zagłady w Bełżcu. 20.03- na murach Warszawy po raz pierwszy pojawił się znak Polski Walczącej, tzw. Kotwica. 24.03- Początek ewakuacji Armii Polskiej za zgodą Anglii i na prośbę J. Stalina do Iranu, wyjechało 33 tys. żołnierzy i 11 tys. cywili. Do listopada 1942 r. wysłano do Iranu ponad 115 tys. osób, w tym ok. 78,5 tys. żołnierzy oraz 37 tys. cywilów. Wśród ewakuowanych było niemal 18 tys. dzieci.

14.03.1943 – mecz piłki nożnej w Teheranie. Wygrali żołnierzy Armii Polskiej na Wschodzie z Iranem 3 : 1. *Służyło to do podniesienia ducha ... na obczyźnie.* 26.03- akcja pod arsenałem Grup Szturmowych Szarych Szeregów. D-ca „Orsza” - Stanisław Broniewski. Zaplanował „Zośka” – Tadeusz Zawadzki. Uwolniono podharcmistra Jana Bytnara „Rudego” i 20 więźniów.

07.03.1944 – umowa o włączenie NSZ do AK. Część ZWZ wywodząca się z tzw. Związku Jaszczurczego – nie przystąpiła, i działała odrębnie. W. Churchill w liście do Stalina stwierdził, że Lwów i Wilno nie mogą wchodzić w granice Polski.

Dwa tygodnie później zmienił zdanie, a Stalin zrozumiał to, jako groźbę. 16.03- Prezydium Rady Najwyższej Związku Radzieckiego wyraziło na utworzenie Armii Polskiej w ZSRR w Sumach.

06.03.1945 – gen. NKWD Iwan Sierow został doradcą przy polskim Ministerstwie Bezpieczeństwa Publicznego oraz cywilnej administracji Tymczasowego Rządu. Faktycznie od 1944 r. organizował nową władzę na ziemiach polskich. Nominację podpisał Ł. Beria /szef NKWD/. 07-18.03- 1A WP W RAMACH 1Frontu Białoruskiego na pomorzu po dużych stratach /1.2 tys. Zabitych i zaginionych oraz 2.6 tys. Rannych/ zdobyły Kołobrzeg. 19.03- Uniwersytet Jagielloński wznowił działalność. 27-28.03- NKWD aresztowało

przywódców Polskiego Państwa Podziemnego, gen. Leopolda Okulickiego i wszystkich przywódców Polski Podziemnej.

Rosjanie okłamali i wszystkich co przyszli na spotkanie z przedstawicielami 1 Frontu Białoruskiego w Pruszkowie, po aresztowaniu zawieźli do więzienia na Łubiance w Moskwie. 16 z pośród aresztowanych oskarżyli o nielegalną działalność na zapleczu Acz. 30.03- Gdańsk zdobyli żołnierze Acz.

10.03.1947 – umowa Polsko-Czechosłowacka o przyjaźni i wzajemnej pomocy.

Ta umowa załagodziła zatargi o granicę. Ostatecznie wytyczono granicę w 1958 roku. 28.03- akcja WP ,MO i UB przeciwko UPA działającej na terenie Rzeszowszczyzny i w woj. lubelskim. Pod Jabłonkami zginął gen. Karol Świerczewski. *Życiorys ma różne akcenty?* Akcja „Wisła” za zgodą Moskwy zakończyła walki z ukraińskim ruchem oporu. W akcji zginęło ok. 1.5 tys. Ukraińców. *Czyli każdy ruch wyzwoleńczy NKWD /czyt.*

Moskwa/ zwalczała.

01.03.1951 – w więzieniu mokotowskim zostali zabici działacze IV Zarządu Głównego WiN /ppłk Łukasz Ciepliński plus 6 oficerów/.

05.03.1953 – w związku ze śmiercią Stalina w Polsce ogłoszono dzień żałoby.

Katowice zmieniona na Stalinogród /do 1956 r./ PKiN nazwano imieniem

Stalina. Wielcy nasi pisarze /Władysław Broniewski, Maria Dąbrowska, Jarosław Iwaszkiewicz, Andrzej Szczypiorski, Zofia Nałkowska, Jerzy Putrament, Julian Przyboś, Tadeusz Konwicki i inni/ pisali peany na cześć „wodza” i opłakiwali ... *dziś zapewne mówiliby, że im kazano ... /Osobiście w dniu śmierci Stalina staliśmy na*

baczność w m. Byrgazowo na Syberii, jako dzieci – bodajże w samo południe – nie wiedząc o co chodzi/.

T.K.

J.P.

J.P.

Z.N.

A.S.

J.I.

14.03.1954 - przedstawiciele większości środowisk politycznych na uchodźstwie powołali Tymczasową Radę jedności Narodowej.

12.03.1956 – w Moskwie zmarł Bolesław Bierut. Wg Marii Dąbrowskiej: „Trzeba rzadkiej wierności sługi, aby umrzeć w tym samym miejscu i miesiącu, co jego

pan /czyt. Stalin/. Łza żadna po tym człowieku z polskich oczy nie spłynie”. Ponadto napisała: „Ludzie kpili, że po śmierci Stalina Katowice przekrzczone na Stalinogród, a teraz, po zgonie Bieruta, Sowietci postanowili się odwdziżyć, nazywając Moskwę – Często-Chowa.

Dąbrowska słyszała również rymowanki, na przykład: „ta grypa to lipa, to zapalenie płuc to puc, a ten zawał to kawał”. Wg jr. Karola Estreichera: „Myślę, że koniec Bieruta był taki, na jaki zasłużył –Wysługiwał się Rosji. Był agentem

rosyjskiej policji, nie chronił Polski, lecz posłusznie robił, co mu kazano. Kazano umrzeć – umarł”. *B. Bierut dla Polski był taki, jak J. Stalin dla ZSRR...*

25.03.1957 – w Moskwie podpisano umowę między Polską a ZSRR w sprawie powrotu osób narodowości polskiej do kraju /Dz.U.1957.47.222/. Wrócić mogli ci, co przed 17.09.1939 r. mieli obywatelstwo polskie oraz ich dzieciom i współmałżonkom, a także Żydom spełniającym te warunki. Podobno w l. 1955-1959 wróciło do kraju ponad 250 tys. osób.

10-19.03.1959 – III Zjazd PZPR przebiegał pod znakiem walki z rewizjonizmem, skłaniano się do „*socjalistycznej przebudowy wsi*” – czyli kolektywizacji, zaatakowano Kościół – za niby wykorzystywanie działalności duszpasterskiej w celach politycznych, itp. *Czyja miała być wówczas nasza Polska!*

08.03.1964 – Karol Wojtyła został arcybiskupem metropolitą krakowskim. 14.03- protest intelektualistów w sprawie zaostrożenia cenzury, zwiększenie przydziału papieru, do swobodnej krytyki, dyskusji i rzetelnej informacji.

08.03.1965 – Jacek Kuron i Karol Modzelewski przedstawili „List otwarty do partii”. List podpisali jako marksiści - przedstawiając w nim z pozycji marksistowskich krytykę realnego socjalizmu w wydaniu gomułkowskim. „*Władze PZPR stwierdziły jednak inaczej i dokonały aresztowania oraz postawienia ich*

przed sądem. W wyniku wytoczonego procesu Kuronia skazano na trzy lata więzienia, a Modzelewskiego na trzy i pół roku pozbawienia wolności”.

08.03.1968 – milicja i „aktyw robotniczy” stłumili protesty studentów. 15.03- zamieszki w Gdańsku. Milicja i ZOMO walczyła z 20 tys. Demonstrantów. 30.03- likwidacja niektórych kierunków na UW, wyrzucono 70 studentów z uczelni.

20.03.1970 – powołano Uniwersytet Gdański.

03.03.1971 – spotkanie premiera Piotra Jaroszewicza z prymasem Stefanem Wyszyńskim. Niby wytoczono nowe drogi w stosunkach państwo Kościół katolicki oraz uregulowanie problemu własności kościelnej na Ziemiach Zachodnich /czyli odzyskanych/.

25.03.1977 - powstał Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela, jedna z pierwszych organizacji antykomunistycznych. Z inicjatywy Ruchu wydawano prasę podziemną, utworzono pierwszy Komitet Założycielski Wolnych Związków Zawodowych w Katowicach, na szeroką skalę przeprowadzono akcję popularyzującą Międzynarodowe Pakty Praw Człowieka.

03.1978 – kpt. Krystyna Chojnowska-Liskiewicz jako pierwsza kobieta samotnie opłynęła kulę ziemską na jachcie „Mazurek”. Rejs trwał blisko 2 lata.

14.03.1980 – w katastrofie lotniczej samolotu PLL LOT lecącego z Nowego Jorku do Warszawy zginęło 87 osób w tym piosenkarka Anna Jantar – Anna Maria Kukulska /10.06.1950/. Ikona muzyki pop polskiej estrady. *Piękna kariera – przerwana!, ale szkoda wszystkich!*

19.03.1981 – początek kryzysu bydgoskiego w sprawie problemów w rolnictwie. Nie dopuszczono do głosu przedstawicieli Solidarności w czasie sesji WRN. MO pobiło trzy osoby w tym Jana Rulewskiego. Władze nie zgadzały się na rejestrację NSZZ RI „Solidarność”. *Krok po kroczku szła Polska do niepodległości...*

20.03.1982 – rozwiązano Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich, a powołano Stowarzyszenie Dziennikarzy PRL. 26.03- chcąc zachować twarz przed społeczeństwem zmieniono konstytucję. Powołano Trybunał Konstytucyjny orzekający o zgodności z konstytucją ustaw i aktów normatywnych oraz Trybunału Stanu zajmujących się odpowiedzialnością osób na najwyższych stanowiskach państwowych.

15.03.1989 – nastąpił swobodny obrót dewizami. Kantory zapoczątkowały finansową karierę wielu osób, powiązanych z komunistyczną władzą. *Chyba zawsze tak jest, że rządzący wchodzą w nowe układy ... i są bogatsi...*

19-26.03.1991 – Lech Wałęsa z wizytą w USA, która umorzyła Polskę dług o 70%. 22.03- blokada dróg w wielu województwach przeciwko polityce rolnej. Głównie domagano się podwyższenia cen skupu.

25.03.1992 – bulla JP II zmienił administrację kościelną w Polsce. Ustanowił 13 nowych diecezji i 8 metropolii. Po zmianie było 40 diecezji, 13 metropolii.

01.03.1995 – sejm powołał na rząd Józefa Oleksego na wniosek Lecha Wałęsy w celu osłabienia koalicji dotychczas rządzącej. 25.03- Minister Andrzej Milczanowski podjął decyzję o otwarciu archiwów UB i SB dla prokuratury i historyków.

22 marca 1997 – Zgromadzenie Narodowe przyjęło projekt konstytucji, 26.03- prezydent Białorusi A. Łukaszenko oskarżył Polskę o

podburzanie polskiej mniejszości do wystąpień antypaństwowych i stworzenie „centrum antybiałoruskiego w Polsce. *Ta mowa tego człowieka trwa do dnia dzisiejszego... i nie tylko. Wiemy co dzieje się na granicy.*

04.03.1998 – apel przedstawicieli głównych partii Polski wystąpiły z prośbą do ambasadora USA w Polsce o poparcie Polsce w przystąpieniu do NATO. 17.03-Senat USA uchwalił ustawę o przyjęciu Polski, Czech i Węgier do NATO. 30.03-rozпочęły się rozmowy w sprawie wstąpienia Polski do UE. Problemem obok polskiego prawodawstwa były problemy związane ze strukturami w rolnictwie, hutnictwie i górnictwie.

20.03.1998 – Sejm RP przyjął ustawę w sprawie członkostwa Polski w UE. Po 6 latach wstąpiła Polska do UE...

01.05.2004 r.

17.03.1999 – w Warszawie kolejne manifestacje rolników, żądających dymisji ministra finansów Leszka Balcerowicza. Słynne zdanie: „*Balcerowicz musi odejść*” – *Andrzeja Leppera.*

24.03.2000 - Sąd Apelacyjny jako sąd lustracyjny II instancji orzekł, że Marian Jurczyk przywódca strajku w stoczni szczecińskiej z 1980 roku był świadomym i tajnym współpracownikiem Służby Bezpieczeństwa w PRL. 27.03- Andrzej Wajda otrzymuje Oscara za całokształt twórczości. Prezydent Kwaśniewski wetauje nowelizację ustawy zakazującej rozpowszechnianie wszelkiego rodzaju pornografii.

17.03.2003 - Prezydent Aleksander Kwaśniewski, na wniosek rządu, zgodził się na udział polskiego kontyngentu wojskowego w operacji w Iraku.

04.03.2005 - poinformowano, że Rosja nie przekaze Polsce wszystkich akt śledztwa w sprawie mordu katyńskiego. Powodem miała być tajność tych dokumentów. 09.03- w Warszawie zmarła Hanka Bielicka, aktorka, nazywana „królową estrady i kabaretu” oraz „mistrzynią monologu”; przez ponad 40 lat związana była z warszawskim Teatrem Syrena. 27.03- W Krakowie zmarł Stanisław Lem, klasyk literatury science fiction, filozof, futurolog i eseista; jeden z najbardziej cenionych polskich pisarzy; łączny nakład jego książek, tłumaczonych na 41 języków, przekroczył 27 mln egzemplarzy – Oni weszły do kanonu najśłynniejszych.

08.03.2009 - w Warszawie zmarł prof. Zbigniew Religa /16.12.1938/, kardiochirurg, twórca oddziału kardiochirurgii w Zabrze, gdzie w 1985 r. dokonał pierwszego w Polsce udanego przeszczepu serca; w latach 2005–2007 minister zdrowia w rządach Kazimierza Marcinkiewicza i Jarosława Kaczyńskiego.

01.03.2011 - po raz pierwszy obchodzono Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. 03.03- w Skolimowie zmarła Irena Kwiatkowska, aktorka, gwiazda teatru, filmu i kabaretu; na trwale wpisała się w pamięć widzów rolami w serialach „Wojna domowa” i „Czterdziestolatek”, a także w filmach „Hallo szpicbródka”, „Lata dwudzieste, lata trzydzieste”; występowała w kabaretach Szpak, Dudek i telewizyjnym Kabarecie Starszych Panów.

1. marca - Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Do dzisiaj nie wiemy kto jest „Bohaterem”, a kto „zdrajcą” – ale wszystkim żołnierzom co oddali życie za ojczyznę, gdzieby nie walczyli - cześć i honor oddajmy...

03.03.2012 – w wyniku czołowego zderzenia dwóch pociągów pasażerskich pod Szczekocinami zginęło 16 osób, a 57 zostało rannych. 24.03- w Warszawie otwarto Most Marii Skłodowskiej-Curie.

13.03.2013 - podczas konklawe 266. papieżem został wybrany argentyński kardynał Jorge Mario Bergoglio /ur. 17.12.1936/, który przyjął imię Franciszka.

23.03.2014 - Kamil Stoch zwyciężył w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata w skokach narciarskich.

23.03.2017 - uroczyste otwarto Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

12.03.2020 – pandemia koronawirusa: na COVID-19 zmarła pierwsza osoba w Polsce.

18.03.2022 - 77. rocznica walk o Kołobrzeg i zaślubin Polski z morzem w marcu 1945 r.

ŚWIĘTA WOJSKOWE:

31.03 – Pułk Reprezentacyjny Wojska Polskiego.

Oraz uroczystości jednostek i instytucji wojskowych:

10.03 – 60 Kartuski Pułk Czołgów

11.03 – 3 Flotylla Okrętów im. Kmdr. Bolesława Romanowskiego w Gdyni

13.03 - 10 Warszawski Pułk Samochodowy im. Mjr. Stefana Starzyskiego

15.03 – Centralna Składnica Marynarki Wojennej /na pamiątkę utworzenia CSMW

rozkazem MSW Nr 2/28 z 15 marca 1928)

- 12 Szczecińska Dywizja Zmechanizowana im. Bolesława Krzywoustego

18.03 – 16 Batalion Powietrznodesantowy

- 18 Kołobrzeski Batalion Powietrznodesantowy

- 9 Kołobrzeski Batalion Saperów

- 1 Kołobrzeski Batalion Samochodowy

- 2 Kołobrzeski Batalion Samochodowy

- 23 Śląska Brygada Artylerii

- 23 Batalion Radiotechniczny

- 1 Kołobrzeski Batalion Zmechanizowany 3 BZ

- 23.03 – 2 Pułk Strzelców Konnych
 - 4 Pułk Strzelców Konnych Ziemi Łączyckiej
 - 7 Dywizjon Ułanów Lubelskich im. gen. Kazimierza Sosnkowskiego
- 25.03 – Wojskowy Instytut Techniczny Uzbrojenia
- 31.03 – Centralny Ośrodek Analizy Skażeń
 - 5 Tarnogórski Batalion Obrony przeciwchemicznej
 - 3 Eskadra Lotnictwa Transportowo – Łącznikowego.

Podstawa:

1. Wikipedia; Wikimedia i inne znajdujące się na stronach internetu;
2. Kronika Polski. Przegląd Reader's Digest. Warszawa 2000;
3. Encyklopedia Powszechna. Wydawnictwa Gutenberga.

**GDY W MARCU DESZCZ PADA, WTEDY ROLNIK BIADA,
GDY SŁOŃCE JAŚNIEJE, TO ROLNIK SIĘ ŚMIEJE.**

/Marzec w tym roku jest słoneczny i suchy/

Opracował:
Antoni Tunkiewicz
Koło „SAPER”

Podstawa:

1. Wikipedia; Wikimedia i inne źródła internetowe;
2. Kronika Polski. Przegląd Reader's Digest. Warszawa 2000;
3. Historia Polski. Antoni Czubiński, Jerzy Topolski. Zakład Narodowy imienia Ossolińskich. Wydawnictwo 1988;
3. Encyklopedia Powszechna. Wydawnictwa Gutenberga.